

KRISTNE FRISKOLERS FORBUND (KFF)

Merknader til utvalgets prioritering av de viktigste tiltakene

1. Å legge til rette for *en stor statlig satsing på Inkluderende skole* som blant annet inneholder skolebasert kompetanseutvikling. Skolebasert kompetanseutvikling skal tilbys alle landets skoler. Skolene må bli tryggere på å håndtere både regelverket og det forebyggende arbeidet. Satsingen må gå over mange år, og involvere alle skoler og alle ansatte. Dette må også i større grad reflekteres i lærer- og rektorutdanningene. Satsingen skal være forskningsbasert.

KFF vil understreke at friskoler også må regnes med ved planlegging av slike satsinger. Utredningen legger stor vekt på skoleeiernivået. Her er det ingen direkte parallellitet mellom frittstående og offentlige skoler. Det må tas hensyn til organiseringen både i forhold til hvordan tiltakene organiseres, tilgang på ressursene som fordeles, og at det gis mulighet til å gjennomføre tiltakene tilpasset skolenes egenart. Både for privat og offentlig skole vil en slik satsing medføre et økt ressursbehov dersom innsatsen på andre områder ikke skal nedprioriteres. Vi er klar over at økte kostnader som føres i regnskapet for den enkelte skole, gir utslag i tilskuddssatsene med 85% to år seinere. Vi mener at dette er et dårlig alternativ dersom friskolene skal kunne ha samme progresjon som offentlige skoler.

Vi ser også faren for at styrkingstiltak som rettes mot skoleeier, dvs fylker og kommuner, ikke uten videre vil resultere i at tilskuddssatsene øker tilsvarende to år seinere.

2. *Endring av opplæringsloven kapittel 9a*. Kapittel 9a tydeliggjøres slik at skoleeierens og skolens plikter blir tydeligere. Det innebærer økt rettsikkerhet for eleven. Barnekonvensjonen skal implementeres i utdanningssektoren.

KFF mener at en tydeliggjøring av plikter og oppgaver er relevant. Implementering av Barnekonvensjonen er også en sak vi støtter. KFF frykter imidlertid at en sterkere rettsliggjøring av dette feltet vil medføre en langt sterkere fokus på bruk av juridiske virkemidler ulike parter imellom. For skoler kan det bety en sterkere fokus på å sikre sin egen rettsstilling, og det kan resultere i at situasjoner blir mer fastlåst i stedet for at de løses opp. Dette kan etter vår oppfatning svekke arbeidsvilkårene for å oppnå reelle løsninger i mobbesaker.

3. *Styrket håndheving av opplæringsloven*. Barneombudet blir førsteinstans for klager på krenkelser. Barneombudet gis myndighet til å gjøre vedtak om administrative sanksjoner og reaksjoner og kan kreve oppreisning på vegne av eleven for ikke-økonomisk tap på grunn av krenkelser. Tilsynet kan også pålegge eleven administrative sanksjoner og reaksjoner.

KFF oppfatter at dette vil være helt nye oppgaver for barneombudet og at det derfor legges opp til en oppbygging av ombudet. Vi oppfatter at denne oppgaven kan komme i motstrid med dagens ombudsoppgave. KFF synes utvalget tar for lett på hvilke sanksjonsmuligheter skolene skal kunne benytte og ser ikke at dette står i samsvar med de plikter og ansvar som legges på skolevirksomheten.

4. *Målrettet innsats mot krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering* for å forebygge og håndtere dette. Arbeidet med den digitale mobbingen må intensiveres. Involvering av elever og foreldre i arbeidet er også viktig. Elevene har førstehåndskunnskap.

KFF oppfatter at reelle muligheter til å arbeide med dette må gis gjennom en økt ressurstilgang til skolene. Vi mener at skille mellom skole og fritid endres betydelig som følge av dette og at nye skiller ikke er tydelig beskrevet.

5. *Styrking av skoleeierskapet.* Skoleeierskapet er noe av det viktigste for å legge til rette for et godt psykososialt skolemiljø. En bred satsing sammen med skoleeieren er avgjørende for å bedre skolekulturen.

Her er det viktig at man tar hensyn til at friskoler er annerledes enn offentlige skoler og at staten med hjemmel i privatskoleloven forholder seg til styret som representant for skolens eier. Dersom man ønsker et styrket skoleeierskap, må det gis rom for det i regelverket og det må tilføres ressurser til eiere av private skoler på linje med offentlige skoler.

6. «*Et lag rundt eleven*». Mange yrkesgrupper i skolen og kommunen kan bidra til et bedre skolemiljø. Utvalget vil spesielt understreke skolehelsetjenestens og PP-tjenestens betydning, og vil anbefale nye stillinger i skolehelsetjenesten i tråd med Helsedirektoratets anbefaling og endring av PP-tjenestens mandat.

KFF mener at utvalget i for stor grad vektlegger den rollen som blant annet pp-tjenesten, barneombud og andre kan ha i forhold til skolens tilsatte når det gjelder å slå ring om eleven. Vi merker oss også at disse hjelpefunksjonene i liten grad gis plikter og ansvar på samme måte som skolene, men forslag om økte ressurser. KFF er særlig opptatt av at tilgangen på ulike hjelpefunksjoner må være like god for friskoler som for offentlige skoler. Erfaringene med dette er varierende, men ofte blir frittstående skoler rangert etter «egne» skoler.

Vi mener at det primære tiltaket som må til for å redusere problemene med mobbing og krenkelser, er å øke tettheten av lærere og skoletilsatte som faktisk ser hva som skjer med elevene i det daglige og har mest løpende kontakt med dem. Derfor må skolenes ressurser styrkes.

Våre medlemsskoler erfarer relativt ofte å få søkere som har erfart mobbing, trakassering, krenkelser på skoler som de har vært elever på tidligere. Dette er naturlig når friskoler utgjør en liten andel i forhold til den offentlige skolen og at foreldre/unge kan velge å søke spesifikke friskoler mens det ofte ikke er samme mulighet i den offentlige skolen.

KFF erfarer at det ofte er svært vanskelig å få tilgang på kunnskap om eleven på linje med det som skjer når eleven fortsetter på ny skole hos samme skoleeier (kommune). Vi mener at et del informasjon knyttet til elevens tidligere skolegang kan være nyttig i forhold til «å slå ring om» eleven i et nytt skolemiljø. Ansatte ved friskoler har samme taushetsplikt som ansatte ved offentlige skoler og det handler her om informasjon som skal gi mulighet til å støtte opp om eleven.

7. Det er behov for *ny forskning på kunnskapssvake områder*, noe som kan bidra til å redusere omfanget av krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering og bedre elevenes psykososiale skolemiljø.

KFF har ikke merknader til dette.